

ZÁKON č. 88/2016 Sb.

kterým se mění zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

- § 3 odstavec 1 zní:

„(1) Zaměstnavatel, který provádí stavbu nebo se na jejím provádění podílí jako zhotovitel stavebních, montážních, stavebně montážních, bouracích nebo udržovacích prací bez ohledu na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály, konstrukce, účel jejich využití a dobu jejich trvání (dále jen „zhotovitel“), pro jinou fyzickou osobu, podnikající fyzickou osobu nebo právnickou osobu (dále jen „zadavatel stavby“) na jejím pracovišti vymezeném dočasně k realizaci stavby (dále jen „staveniště“), zajistí v součinnosti se zadavatelem stavby vybavení pro bezpečný a zdraví neohrožující výkon práce. Práce podle věty první mohou být zahájeny pouze tehdy, pokud je staveniště náležitě zajištěno a vybaveno. Zhotovitelem může být i zadavatel stavby, pokud stavbu provádí pro sebe.“

- V § 9 odst. 1 písm. a) kde se zaměstnavateli ukládají úkoly v prevenci rizik se slova „vztahu k předmětu“ nahrazují slovy „všech oblastech činnosti zaměstnavatele“.

- V § 9 odst. 4 se na konci písmene c) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se **nová písmena d) až f), která znějí:**

„d) zajistit v případech podle odstavce 3 písmene b) a c) účast odborně způsobilé fyzické osoby při pravidelném hodnocení stavu a úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a

e) zajistit součinnost v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik s ostatními zaměstnanci zaměstnavatele, zejména se zástupci odborové organizace, s radou zaměstnanců, se zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud byli u zaměstnavatele zvoleni, a s odborně způsobilou fyzickou osobou k zajišťování úkolů v prevenci rizik jiného zaměstnavatele, jehož zaměstnanci plní své úkoly na pracovišti zaměstnavatele.

f) zajistit součinnost odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik s osobami podle § 12 a s poskytovatelem pracovnělékařských služeb, se kterým má zaměstnavatel uzavřenou smlouvu o poskytování pracovnělékařských služeb.“.

- V § 9 odst. 7 se z důvodu koordinace činností několika OZO v prevenci rizik za slovo „pracovišti“ vkládá slovo „zaměstnavatele“ (na pracovišti zaměstnavatele), a za slovo „zaměstnavatel“ slovo „písemně“ (**zaměstnavatel písemně určí, kdo z nich bude provádět koordinaci**).

- § 10 odst. 1 zní:

Předpokladem odborné způsobilosti fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik je

- a) alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou¹³⁾,
- b) odborná praxe v délce alespoň 3 let, jestliže fyzická osoba získala vzdělání uvedené v písmenu a), nebo v délce alespoň 1 roku, jestliže fyzická osoba získala vysokoškolské vzdělání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; za odbornou praxi se považuje doba činnosti vykonávané v oboru, ve kterém fyzická osoba zajišťuje úkoly v prevenci rizik nebo vykonává činnost v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- c) osvědčení o úspěšně vykonané zkoušce z odborné způsobilosti nebo periodické zkoušce z odborné způsobilosti (dále jen „periodická zkouška“), a
- d) **osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem, bude-li zajišťovat úkoly v prevenci rizik při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.**

Výklad: pokud by měla být činnost odborně způsobilé osoby v prevenci rizik nebo koordinátora BOZP na staveništi (získaná podle zákona č. 309/2006 Sb., v pl. zn.) vykonávána také na pracovištích ve věcné působnosti zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, je třeba respektovat požadavky na odbornou způsobilost fyzických osob upravenou v prováděcí vyhlášce k tomuto zákonu (č. 298/2005 Sb., o požadavcích na odbornou kvalifikaci a odbornou způsobilost při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění vyhlášky č. 240/2006 Sb. a ve znění vyhlášky č. 378/2012 Sb.).

*Proto zákonným předpokladem odborné způsobilosti fyzické osoby, které hodlá po úspěšně vykonané zkoušce podle zákona č. 309/2006 Sb. vykonávat činnost OZO v prevenci rizik nebo koordinátora při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem je **platné osvědčení o získání odborné způsobilosti podle citované vyhlášky.***

- § 10 odst. 2 zní:

Předpokladem odborné způsobilosti fyzické osoby k činnostem koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi (dále jen „koordinátor“) je

- a) alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou **v oboru vzdělání technického zaměření nebo vysokoškolské vzdělání v bakalářském nebo magisterském studijním programu technického zaměření,**

Výklad k § 10 odst. 2 písm. a):

*Žadatel o zkoušku koordinátora bude muset podle Přejícných ustanovení splnit po skončení platnosti svého osvědčení nejpozději do 5 let od nabytí účinnosti novely zákona tj. od 1. května 2016, nový zákonný předpoklad OZ koordinátora, a to **vzdělání technického zaměření**. Po dohodě MPSV s MŠMT se bude při výkladu pojmu „vzdělání technického zaměření“ postupovat podle **Přílohy č. 1 nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, v pl. zn.***

Jedná se o obory vzdělání těchto kódů a názvů:

- **36 Stavebnictví, geodézie a kartografie**
- **21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství**
- **23 Strojírenství a strojírenská výroba**
- **26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika.**

Hlavním důvodem této nové právní úpravy na staveništích je stále zjišťovaná neobornost těch koordinátorů, kteří nemají vzdělání stavebního nebo alespoň technického zaměření. Toto je zjišťováno prokazatelně SÚIP při šetření pracovních úrazů na staveništích. Proto, aby koordinátoři byli rovnocennými partnery ostatním účastníkům ve výstavbě se MPSV v dohodě s odbornou veřejností a se sociálními partnery dohodla na této změně. Stávající nový právní stav však neznamená, že pokud nedojde k výraznému zlepšení kvality vykonávaných činností koordinátorů, že nedojde v blízké budoucnosti k další změně tohoto ustanovení, tj. k dalšímu zvýšení požadavků na vzdělání koordinátorů, a to na obory ve stavebnictví.

Poznámka:

*K tomu mi dovolte uvést sdělení poskytnut jedním z koordinátorů, kteří si zvyšují svoji odbornou kvalifikaci studiem na stavební škole: „**přestože mám VŠ v oblasti BOZP, tak znalost některých oborů ve stavebnictví považuji ve své práci za klíčovou. Tyto znalosti mi pomáhají okamžitě reagovat na situace vzniklé na stavbách. Jedná se zejména o znalosti stavebních konstrukcí, stavebních materiálů, znalosti základních výpočtů únosnosti stavebních konstrukcí při zajišťování BOZP při práci ve výškách, schopnost orientovat se v projektové dokumentaci přímo na stavbě apod. Současně mi umožňují přímo na stavbě konzultovat problémy se stavbyvedoucím, s projektantem nebo se statikem a navrhnout vhodná a konkrétní opatření v oblasti BOZP na dané stavbě. Na základě svých zkušeností mi tyto znalosti pomáhají v tom, abych se cítil jako skutečný odborný partner ostatních účastníků ve výstavbě“.***

- b) **odborná praxe** v délce alespoň 3 let, jestliže fyzická osoba získala vzdělání uvedené v písmenu a), nebo v délce alespoň 1 rok, jestliže fyzická osoba získala vysokoškolské vzdělání stavebního zaměření; za odbornou praxi se považuje doba činnosti **vykonávané při přípravě nebo realizaci staveb,**

Výklad k § 10 odst. 2 písm. b):

Žadatel o provedení základní zkoušky koordinátora musí ode dne nabytí účinnosti novely zákona , tj. od 1. května 2016, prokazovat odbornou praxi, a to při projektování nebo při realizaci staveb v praxi. Jiná odborná praxe se nepřipouští.

- c) osvědčení o úspěšně vykonané zkoušce z odborné způsobilosti nebo periodické zkoušky, a
- d) osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem, bude-li vykonávat činnost koordinátora při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.

(3) Osvědčení o získání odborné způsobilosti je vydáváno na základě úspěšného vykonání zkoušky z odborné způsobilosti. Každá další zkouška z odborné způsobilosti, na kterou se žadatel o vykonání zkoušky z odborné způsobilosti přihlásí, **pokud již v minulosti úspěšně vykonal zkoušku z odborné způsobilosti, je posuzována jako periodická zkouška.** Osvědčení o úspěšně vykonané zkoušce z odborné způsobilosti nebo o úspěšně vykonané periodické zkoušce má ode dne jejího vykonání **platnost 5 let.**

- § 10 odst. 4 písm. a) až písm. d)

Odborně způsobilé fyzické osobě k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátorovi jsou stanoveny nové zákonné povinnosti:

- a) vede písemně chronologický seznam smluvních vztahů o výkonu své činnosti jako odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátora, který opatřuje svým jménem a vlastnoručním podpisem,

Výklad k § 10 odst. 4 písm. a):

Každá odborně způsobilá osoba podle zákona č. 309/2006 Sb., která uzavírá pro výkon činnosti, a pro kterou obdržela osvědčení, smluvní vztahy, je povinna vést (písemně, elektronicky) smluvní vztahy, které uzavřela. Tato činnost nezvýší administrativní nároky na činnost OZO, nepovede ke korupčnímu jednání inspektorů SÚIP, jak se snaží prezentovat za odbornou veřejnost někteří, ale naopak povede ke zprůhlednění výkonu jejich činnosti s ohledem na časový faktor a počet uzavřených smluvních vztahů v čase.

OZO, která je zaměstnancem žádné další smluvní vztahy, neuzavírá, a proto se na ní tato povinnost nevztahuje. Jako OZO má uzavřen jeden pracovněprávní vztah se zaměstnavatelem. Přesto je MPSV doporučováno, aby si i tato OZO vedla přehled o výkonu své činnosti, a to proto, že v praxi často zajišťuje pro zaměstnavatele další činnosti, např. PO, životní prostředí, nakládání s chemickými látkami a chemickými směsmi apod. Vedení přehledu o činnostech OZO se doporučuje především z důvodu možného předkládání důkazních prostředků v případě šetření vzniku pracovního úrazu.

- b) opatřuje zpracované dokumenty související s výkonem své činnosti, jako odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátora, **svým jménem a podpisem, a**

Výklad k § 10 odst. 4 písm. b):

Tak jako v ostatních zvláštních zákonech, např. v zákonu č. 360/1992 Sb. u autorizovaných osob, tak i podle tohoto zákona je OZO povinna vykonávat svoji činnost osobně, s odbornou péčí a odpovídat za dokumentaci v BOZP, kterou zpracuje. Svoje autorství proto ošetřuje alespoň tak, že jím zpracované dokumenty potvrzuje svým jménem a příjmením a podpisem.

- c) **oznamuje Ministerstvu práce a sociálních věcí** (dále jen „ministerstvo“) **změny údajů uváděných v evidenci odborně způsobilých fyzických osob** k zajišťování úkolů v prevenci rizik a koordinátorů (dále jen „evidence odborně způsobilých osob“) **do 15 dnů od jejich vzniku.**

Výklad k § 10 odst. 4 písm. c):

Podle ustanovení § 10 odst. 4 písm. c) zákona odborně způsobilá fyzická osoba oznamuje ministerstvu změny údajů vedených v evidenci odborně způsobilých fyzických osob, a to do 15 dnů od jejich vzniku. Tuto evidenci ministerstvo vede na základě ustanovení § 10a odst. 1 zákona. Jedná se o kompletní a aktuální evidenci odborně způsobilých osob, které mají platné osvědčení.

Evidenci lze nalézt na webových stránkách ministerstva www.mpsv.cz v části označené Bezpečnost práce – FOCAL POINT <http://www.ceskyfocalpoint.cz/>, a to pod označením „Osvědčení o odborné způsobilosti“.

V evidenci odborně způsobilých fyzických osob jsou uvedeny jen ty fyzické osoby, které mají platná osvědčení. Platnost osvědčení je stanovena podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona na 5 let ode dne úspěšně vykonané zkoušky, popř. periodické zkoušky. Evidence odborně způsobilých osob podle zákona byla založena mimo jiné pro potřeby veřejné správy a je součástí jejího informačního systému.

Evidence odborně způsobilých osob podle zákona je i veřejná. V tomto případě obsahuje jen jméno a příjmení odborně způsobilé osoby a číslo jejího osvědčení s datem skončení jeho platnosti.

*Povinností odborně způsobilých osob je podle ustanovení § 10 odst. 4 písm. c) zákona nahlásit **prokazatelně** změny údajů vedených v této evidenci po dni nabytí účinnosti novely zákona, tj. od 1. května 2016.*

Nahlášení změn lze proto provést elektronicky, buď e-mailem na adresu: posta@mpsv.cz v případě, že osoba odborně způsobilá využívá elektronického podpisu podle zákona č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů nebo datovou zprávou do datové schránky ministerstva sc9aavg, popř. v listinné podobě na adresu: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2.

- **§ 10 odst. 5 zákona - pro uznávání odborné kvalifikace**, kterou fyzická osoba získala v jiném členském státě Evropské unie, jiném smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo ve Švýcarské konfederaci, se postupuje **podle § zákona o uznávání odborné kvalifikace** (zákon č. 18/2004 Sb., v pl. zn.). Uznávacím orgánem je MPSV. Před zahájením dočasného nebo příležitostného výkonu činnosti na území České republiky fyzickou osobou, která je oprávněna vykonávat obdobnou činnost v členském státě Evropské unie, jiném smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederaci, MPSV její odbornou kvalifikaci ověří.

- **§ 10a Vedení evidence odborně způsobilých osob**

Ministerstvo vede evidenci odborně způsobilých osob, jejímž účelem je vedení údajů o počtu a odbornosti fyzických osob k zajišťování úkolů v prevenci rizik

a koordinátorů pro potřeby ministerstva za účelem zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a pro bezplatné poskytování těchto informací pro potřeby jiných orgánů podle zvláštních zákonů.

(2) **Správce a provozovatelem** evidence odborně způsobilých osob je ministerstvo.

(3) Do evidence odborně způsobilých osob se zapisují tyto údaje

- a) **jméno, popřípadě jména, příjmení odborně způsobilých fyzických osob v prevenci rizik a koordinátorů,**
- b) **adresa bydliště nebo místo trvalého pobytu,**
- c) **datum úspěšného vykonání zkoušky z odborné způsobilosti nebo periodické zkoušky,**
- d) **číslo osvědčení s datem skončení platnosti osvědčení.**

(4) Evidence odborně způsobilých osob je veřejná, s výjimkou údajů podle odstavce 3 písmene b) a c).

(5) Údaje uvedené v odstavci 3 se v evidenci odborně způsobilých osob uchovávají po dobu 15 let od skončení platnosti osvědčení.“

- Za § 10a se vkládá nový § 10b, kde se **upravují nové povinnosti MPSV:**

(1) MPSV v evidenci odborně způsobilých osob **vyznačí bezodkladně změny údajů oznamovaných podle § 10 odst. 4 písm. c) a údaj o skončení platnosti osvědčení uplynutím doby jeho platnosti.**

(2) MPSV v evidenci odborně způsobilých osob vyznačí bezodkladně údaj o skončení platnosti osvědčení také **v dalších případech**, kdy fyzická osoba o to požádá, popř. se MPSV dozví, že FO OZO zemřela, byla prohlášena za mrtvou, nebo má v souladu se zvláštním právním předpisem soudem omezenou svéprávnost.“

- **Legislativně technickými změnami v zákonu jsou:**

- změna v § 12 písm. d), kde se **slovo „(stavebník)“ zrušuje.**

- v § 12 se vkládá **nové písmeno e)**, které včetně poznámky pod čarou č. 33 zní:

- „§ 12 písm. e) **„další členy rodiny, kteří jsou zúčastněni na provozu rodinného závodu podle zvláštního právního předpisu“**,

- na konci textu § 12 se slova „§ 101 odst. 1 a 2“ nahrazují slovy „§ 101 odst. 1, 2 a 5“.

- **§ 14 odst. 1 specifikuje pojem „příprava stavby“ a „realizace stavby“, a to s ohledem na aplikaci tohoto ustanovení i ve vztahu ke zpracování plánu BOZP.**

Výklad:

Přípravou stavby se rozumí doba od zahájení prací na zpracování projektové dokumentace pro danou stavbu do jejího předání zadavateli stavby. Realizací stavby se rozumí doba od převzetí staveniště prvním zhotovitelem do převzetí dokončené stavby zadavatelem stavby, tj. nelze toto období vázat na jiné skutečnosti např. skončení zkušebního provozu, skončení kolaudačního řízení apod.

Z vymezení období přípravy stavby také vyplývá, že odevzdáním projektové dokumentace končí činnost koordinátora v přípravě a není právní ani věcný důvod pro to, aby koordinátor, který plán BOZP zpracoval nadále vykonával pro zadavatele stavby svoji funkci

JUDr. Anna Samková, Ministerstvo práce a sociálních věcí, oddělení bezpečnosti práce
červen 2016

v navazujícím období, kdy se zpracovává další stupeň projektové dokumentace, jak si některé projektové firmy toto ustanovení zákona vykládají.

- § 14 odst. 2 stanoví, že „**Koordinátor nemůže být zhotovitel ani jeho zaměstnanec**, ani fyzická osoba, která odborně vede realizaci stavby - stavbyvedoucí.“.

Výklad:

To znamená, že se zákonem **rozšiřuje zákaz výkonu koordinátora pro další fyzické osoby**. Současně je vhodné při této příležitosti připomenout **nesprávnou praxi některých určených koordinátorů, a to jak právnických osob, tak fyzických osob, které se nechávají zastupovat v činnosti „koordinátora“ dalšími subjekty**. Jedná se podle názoru MPSV o řetězení smluvních vztahů a o obcházení plnění povinností z veřejného práva, které vedou k faktickému znemožnění výkonu zákonem stanovených povinností, a to jak zadavatele stavby, tak zadavatelem stavby určeného koordinátora.

- V § 14 odst. 3 se stanoví, že **v případě, pokud zadavatel stavby určí několik koordinátorů**, tak se v tomto ustanovení za slovo „vymezí“ vkládá slovo „**písemně**“ **vymezí pravidla jejich spolupráce**. Pokud zadavatel stavby má platné osvědčení **může sám vykonávat funkci koordinátora**.
- V § 14 odst. 4 jsou **precizovány nezbytné povinnosti zadavatele stavby vůči určenému koordinátorovi nebo koordinátorovi, kterého pověřil zpracováním plánu BOZP v případech, kdy se koordinátor „neurčuje“**, a to
 - předání podkladů a informací potřebných pro výkon činnosti koordinátora „zejména pro zpracování plánu BOZP“ ,
 - předání informací o fyzických osobách, které se s jeho vědomím mohou zdržovat na staveništi,
 - poskytování koordinátorovi potřebné součinnosti v plnění jeho povinností koordinátora
 - zavázání všech zhotovitelů na dané stavbě, popř. jiné osoby k součinnosti s koordinátorem po celou dobu přípravy stavby a realizace stavby.
- § 15 odst. 2 zákona upravuje povinnost zpracování plánu BOZP. „Budou-li na staveništi vykonávány **práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví, které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem** (Příloha č. 5 nařízení vlády č. 591/2006 Sb.), stejně jako v případech podle odstavce 1 (o době výstavby), **zadavatel stavby zajistí, aby byl při přípravě stavby zpracován plán podle druhu a velikosti stavby plně vyhovující potřebám zajištění bezpečné a zdraví neohrožující práce, a aby byl při realizaci stavby aktualizován. Plán zpracovává koordinátor.**

V plánu musí být uvedeny:

- základní informace o stavbě a staveništi,

- postupy navrhované pro jednotlivé práce a pracovní činnosti na dané stavbě zahrnující konkrétní požadavky pro jejich bezpečné provádění, jejich předpokládané časové trvání a posloupnost nebo souběh.
- Plán BOZP musí být přizpůsobován skutečnému stavu a podstatným změnám stavby během její realizace. **Minimální požadavky na plán stanoví prováděcí právní předpis.**“, kterým je Příloha č. 6 nařízení vlády č. 136/2016 Sb.

Výklad:

*Aplikací tohoto ustanovení v praxi koordinátory nevznikly žádné problémy. Přesto je třeba připomenout jednu skutečnost. V případě, že se na dané stavbě neurčuje koordinátor, ale plán musí být zpracován (dle Přílohy č. 5 nařízení vlády č. 591/2006 Sb., nebo z důvodu časových nároků na výstavbu dle § 15 odst. 1 zákona), tak jej musí zpracovat opět koordinátor. Vzhledem k tomu, že realizaci zajišťuje jeden zhotovitel, tak ze zákona vyplývá, že **aktualizaci plánu zpracovaného při přípravě stavby koordinátorem může při realizaci stavby provádět jiná odborně způsobilá osoba, např. OZO v prevenci rizik samotného zhotovitele.** Časté to bude, např. na probíhajících stavbách, kde nebyly zpracovány dokumenty o BOZP při udržovacích pracích, přestože to bylo v nařízení vlády č. 591/2006 Sb. uloženo; v tom případě je třeba dle § 7 písm. d) nařízení vlády č. 136/2016 Sb. **zpracovat tyto požadavky dodatečně do plánu BOZP.***

- **V § 15 se doplňuje nový odstavec 3, který zní:**

„(3) Zadavatel stavby je povinen zajistit, aby **do ceny za zhotovení stavby pro potřeby výběru zhotovitele byly zahrnuty náklady na splnění požadavků stanovených odstavcem 2 a náklady na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na zhotovované stavbě.**“.

Výklad:

*Toto ustanovení je novým významným ustanovením zákona, neboť tato povinnost zavazuje zadavatele stavby postupovat při výběrových řízeních na zhotovení díla určitým způsobem, tj. **aby v ceně za dílo zhotovitelé již uváděli náklady na opatření v oblasti BOZP a nepřenášeli je na subdodavatele.***

- **V § 16 písmeno a) a písm. b) se precizují povinnosti zhotovitelů ve vztahu ke koordinátorům**

nejpozději do 8 dnů před zahájením prací na staveništi:

- písemně informovat určeného koordinátora o pracovních a technologických postupech, které pro realizaci stavby zvolil a
- o řešení rizik vznikajících při těchto postupech, včetně opatření přijatých k jejich odstranění,“.

- **V § 17 odst. 1**

Jiná fyzická osoba, která se osobně podílí na zhotovení stavby a která nezaměstnává zaměstnance (dále jen „jiná osoba“), **je povinna**

- **poskytnout zhotoviteli a koordinátorovi potřebnou součinnost a**

- **postupovat podle pokynů nebo opatření k zajištění bezpečné a zdraví neohrožující práce stanovených zhotovitelem.**

Jiná osoba **informuje zhotovitele nejpozději do 5 pracovních dnů** před převzetím pracoviště, a není-li to ze závažných důvodů možné, bez zbytečného odkladu **o všech okolnostech, které by mohly** při její činnosti na staveništi vést k ohrožení života a poškození zdraví dalších fyzických osob zdržujících se na staveništi s vědomím zhotovitele.

- **V § 18 odst. 1 zákona se stanoví povinnosti koordinátora při přípravě stavby, kdy je povinen**

a) v dostatečném časovém předstihu před výběrem zhotovitelů **předat zadavateli stavby** plán obsahující kromě náležitostí uvedených v § 15 odst. 2 také přehled právních předpisů vztahujících se ke stavbě, **informace o rizicích, které se mohou při realizaci stavby vyskytnout se zřetelem na práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví** (nejde o registr rizik, ale o rizika vyplývající ze zvolených technologických a pracovních postupů zhotovitelů na stavbě), a další podklady nutné pro zajištění bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí a podmínek výkonu práce, na které je třeba vzít zřetel s ohledem na charakter stavby a její realizaci,

b) bez zbytečného odkladu předat projektantovi, zhotoviteli, pokud byl již určen, popřípadě jiné osobě veškeré další informace o bezpečnostních a zdravotních rizicích, které jsou mu známy a které se dotýkají jejich činnosti,

d) **provádět další činnosti stanovené prováděcím právním předpisem** dle § 7 a § 8 novelizovaného nařízení vlády, a to nařízením vlády č. 136/2016 Sb.

- **V § 18 odst. 2 zákona se stanoví povinnosti koordinátora při realizaci stavby, kdy je povinen**

a) bez zbytečného odkladu

1. **informovat všechny dotčené zhotovitele** o bezpečnostních a zdravotních rizicích, která vznikla na staveništi během postupu prací,

2. **upozornit zhotovitele na nedostatky** v uplatňování požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví při práci zjištěné na pracovišti převzatém zhotovitelem, nebo na nedodržení plánu, a vyžadovat zjednaní nápravy; **k tomu je oprávněn navrhopvat přiměřená opatření (jak dle zákona a prováděcích právních předpisů, tak dle smlouvy uzavřené se zadavatelem stavby).**

3. **oznámit zadavateli stavby případy podle bodu 2, nebyla-li zhotovitelem neprodleně přijata přiměřená opatření ke zjednaní nápravy**; na základě tohoto oznámení je zadavatel stavby povinen přijmout opatření k odstranění nedostatků vytýkaných koordinátorem,

4. **postupovat při výkonu své činnosti v součinnosti s dalšími odborně způsobilými fyzickými osobami vykonávajícími svoji působnost podle zvláštních právních předpisů,**

5. **provádět další činnosti stanovené prováděcím právním předpisem.**

Kromě právní úpravy práv a povinností zadavatelů staveb, zhotovitelů prací na stavbách, koordinátorů nebo OZO v prevenci rizik **zákon nově upravuje nebo precizuje i povinnosti MPSV při udělování, změně nebo prodloužení nebo zrušení akreditace podle tohoto zákona**

- **V § 20 odst. 2 a 3 zákon k řízení ve věcech akreditací stanoví**

- součástí žádosti o udělení nebo změnu akreditace je **písemná dokumentace o způsobu provádění zkoušek z odborné způsobilosti, periodických zkoušek** nebo zkoušek ze zvláštní odborné způsobilosti;

- MPSV před udělením, změnou nebo prodloužením akreditace posoudí, zda právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba bude schopna plnit **požadavky stanovené pro provádění zkoušek podle prováděcího právního předpisu a vymezí rozsah jejich provádění**;

- jsou-li splněny podmínky pro udělení akreditace, je **na udělení akreditace právní nárok**;

- neplní-li držitel akreditace povinnosti podle tohoto zákona nebo přestane-li splňovat požadavky stanovené pro provádění zkoušek podle prováděcího právního předpisu, pro rozsah provádění zkoušek v rámci akreditace, nebo pokud o to sám držitel akreditace požádá, **MPSV akreditaci změní nebo zruší**;

- akreditace dále zaniká uplynutím doby, na kterou byla udělena, nebo smrtí fyzické osoby nebo zánikem právnické osoby, které byla akreditace udělena.

- **V § 20 odstavec 7 se upravují náklady spojené s provedením zkoušky z odborné způsobilosti, periodické zkoušky stanovených držitelem akreditace.** V těchto případech uhradí uchazeč o vykonání zkoušky držiteli akreditace náklady na zkoušku **nejpozději v den konání zkoušky, a to před jejím zahájením.**

V Hlavě II Přechodná a závěrečná ustanovení v § 22 odst. 3

„U staveb, u kterých bylo vydáno již stavební povolení, nebo které byly zahájeny přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se postupuje podle dosavadních právních předpisů“.

Přechodná ustanovení“ v Čl. II zákona č. 88/2016 Sb.

1. Odborná způsobilost fyzické osoby k zajištění plnění úkolů v prevenci rizik a odborná způsobilost fyzické osoby k činnosti koordinátora získaná podle dosavadních právních předpisů se považuje za splněnou **po dobu platnosti osvědčení vydaného podle dosavadních právních předpisů nejdéle však po dobu pěti let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.**

ČÁST DRUHÁ
Změna zákona o inspekci práce
ČL. III

Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění předpisů se mění takto:

I. Skutkové podstaty nových přestupků fyzických osob na úseku bezpečnosti práce

- Ustanovení § 17 odst. 1 písmeno y) zní:

„y) **zadavatel stavby nedoručí ve stanoveném termínu oznámení o zahájení prací na stavbě splňující požadavky stanovené v § 15 odst. 1 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo neprovede bez zbytečného odkladu jeho aktualizaci,**

- Ustanovení § 17 odst. 1 písm. z) se změnilo takto:

„z) **zhotovitel, pokud neplní povinnost zhotovitele poskytovat koordinátorovi součinnost, ačkoli má tuto povinnost podle zákona,**

- Ustanovení § 17 odst. 1 písm. za) se změnilo takto:

za) **nesplní některou z povinností koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi podle § 10 odst. 4 nebo § 18 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,**

V § 17 odst. 1 se na konci písmene zb) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se nová písmena zc) až zg), která znějí:

zc) **nesplní některou z povinností odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik podle § 10 odst. 4 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,**

zd) v rozporu s § 10 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci **vykonává fyzická osoba činnost odborně způsobilé fyzické osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik nebo činnost koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi bez příslušného oprávnění,**

ze) v rozporu s § 14 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci **zadavatel stavby neurčí jednoho nebo více koordinátorů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi,**

zf) v rozporu s § 15 odst. 2 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci **zadavatel stavby nezajistí zpracování plánu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi před zahájením prací nebo nezajistí jeho aktualizaci při realizaci stavby,**

zg) v rozporu s § 14 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci **zadavatel stavby nezajistí součinnost všech zhotovitelů nebo jiné osoby s**

koordinátorem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi po celou dobu přípravy a realizace stavby.

II. Skutkové podstaty nových správních deliktů právnických osob podle § 30

y) zadavatel stavby nedoručí ve stanoveném termínu oznámení o zahájení prací na stavbě splňující požadavky stanovené v § 15 odst. 1 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo neprovede bez zbytečného odkladu jeho aktualizaci,“

V § 30 odst. 1 písmeno za) zní:

„za) nesplní některou z povinností koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi podle § 10 odst. 4 nebo § 18 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,“.

V § 30 odst. 1 se na konci písmene zb) tečka nahrazuje čárkou a vkládají se nová písmena zc) až ze), která znějí:

zc) v rozporu s § 14 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci **zadavatel stavby neurčí jednoho nebo více koordinátorů** bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi,

zd) v rozporu s § 15 odst. 2 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci **zadavatel stavby nezajistí zpracování plánu** bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi před zahájením prací nebo nezajistí jeho aktualizaci při realizaci stavby,

ze) v rozporu s § 14 zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci **zadavatel stavby nezajistí součinnost všech zhotovitelů nebo jiné osoby k součinnosti s koordinátorem** bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi po celou dobu přípravy a realizace stavby.